

Utmaningen 100 arter för barn och unga – anvisning

Den här anvisningen hjälper dig involvera utmaningen 100 arter i undervisningen eller i hobbyverksamhet. Du får också råd om hur du handleder barn och unga att delta i utmaningen på egen hand.

Utmaningen 100 arter går ut på att identifiera minst 100 organismarter under ett år och anteckna observationerna i utmaningens resultattjänst 100lajia.luomus.fi.

Den ursprungliga utmaningen 100 arter startade våren 2024. Då skulle deltagarna identifiera minst 100 växt-, insekt- eller svamparter under året (100 arter per organismgrupp). Den nya utmaningen riktar sig till barn och unga. I den ska deltagarna identifiera sammanlagt 100 arter från flera olika organismgrupper. Utöver de ursprungliga organismgrupperna ingår bland annat fåglar, däggdjur, blötdjur, kräldjur och groddjur i utmaningen.

OBS! Den ursprungliga utmaningen pågår i ett år, medan utmaningen för barn och unga pågår under läsåret (9.9.2024–8.9.2025).

Vilka situationer lämpar sig utmaningen 100 arter för?

Utmaningen 100 arter fungerar som ett verktyg för att registrera naturobservationer.

Utmaningen kan göras av hela klasser eller enskilda grupper. Handledaren kan skapa flera signaturer under sitt användarnamn, till exempel en signatur för varje undervisningsgrupp. Då behöver eleverna inga egna användarnamn.

De barn eller unga som vill registrera sina observationer på egen hand behöver däremot egna användarnamn. För att skapa ett användarnamn på laji.fi krävs en fungerande e-postadress. Barn och unga kan skapa ett eget användarnamn, eller alternativt kan utmaningen göras tillsammans med en vuxen.

Utmaningen 100 arter för barn och unga lämpar sig bäst för den grundläggande utbildningen, men kan även involveras i småbarnpedagogiken och undervisningen på andra stadiet. Artlistan för barn och unga innehåller allmänt förekommande, lätt identifierbara arter i Finland. Alla organismer måste inte identifieras per art. Om enbart vissa artgrupper intresserar, kan deltagaren övergå till någon av de ursprungliga utmaningarna, som rör insekter, växter eller svampar, eller till BirdLife Finlands utmaning om 100 fågelarter. Deltagarna måste inte nå upp till 100 identifierade arter. En identifiering av flera tiotals arter kan redan räcka för att väcka naturintresset hos barn och unga.

Så här involverar du utmaningen i undervisningen eller tar upp den med en ung person.

1. Bekanta dig med utmaningens artlista. Allt material som artlistor, bilder och artbeskrivningar finns i temaryggsäcken för 100 arter på MAPPA.
2. Registrera dig eller logga in på resultattjänsten för 100 arter med ett laji.fi-användarnamn eller på annat sätt.

Alla kan skapa ett Laji.fi-användarnamn oavsett ålder, men användaren måste uppge en fungerande e-postadress.

3. Välj den utmaning du är intresserad av, till exempel **Lasten ja nuorten haaste 2024–2025** (utmaning för barn och unga).

4. Klicka på **Osallistu** (delta).
5. Fyll i fältet för namn eller signatur, Osallistujan **nimi tai nimimerkki** och ange plats, **Paikka**, om du vill. Signaturen kan beskriva skolan eller undervisningsgruppen, till exempel Dickursby skola 3 C.

OBS! Signaturen och observationsplatsen publiceras på resultattjänstens första sida. Uppge inte deltagarens personuppgifter utan personens eller vårdnadshavarnas samtycke om du registrerar observationer för ett barns del. Vi rekommenderar särskilt att minderåriga inte uppger sitt hela namn eller exakta uppgifter om observationsplatsen.

6. Klicka på **Tallenna osallistuminen** (spara observationer).
7. I fortsättningen ser du dina egna observationer på första sidan för barn och unga. Klicka på din signatur för att komma till din observationslista.
8. Registrera en observation genom att klicka på artnamnet i listan. Datumet för observationen kan ändras. Ta bort en observation genom att klicka på X.
9. Spara (**Tallenna**) de observationer som du registrerar.

Hjälp av AI för att delta i utmaningen 100 arter

iNaturalist för undervisningssyfte: <https://mappa.fi/teemareput/inaturalist/>

Appen Muuttolintujen kevät för undervisningssyfte: <https://mappa.fi/materiaalit/kuka-laulaa-lahimetsassa/>